

Kulturen som läromedel i Sumak´s mångfaldsutbildning.

Att använda kulturen som läromedel har sina uppenbara fördelar. Det fungerar ypperligt som ett komplement till den teoretiska förkunskapen som är utgångspunkten i vårt arbete. Med *kultur* menar vi här verktyg som dramaövningar, teater, musik och upplevelser.

I Sumak ger vi först deltagarna en grundande förkunskap och insikt i vad t. ex. normer är för något. Deltagarna får diskutera och själva sätta ord på detta begrepp. Därefter kompletterar vi, eller snarare befäster och styrker, den nya kunskapen med hjälp av praktiska dramaövningar.

Vi spelar t. ex. upp en scen som utspelar sig på en buss, där vi exemplifierar en situation där någon passagerare bryter mot de gängse normerna. Deltagarna är åskådare och får efter scenen själva diskutera och komma fram till att det var just normerna som passageraren bröt mot.

För att ytterligare låta deltagarna själva få uppleva och utsättas för normer skapar vi en mingelövning där alla deltagare får vara med. Två personer får lämna rummet för en liten stund. När dom två personerna har lämnat rummet bestämmer resten av gruppen sig för att skapa sina egna specifika normer, som de två personerna utanför dörren omöjligt kan vara förberedda på. Det kan vara t.ex. en specifik hälsningsnorm; som att vi hälsar på varandra med armbåge mot armbåge, ett specifikt gemensamt intresse o.s.v. När så de två personerna kommer tillbaka in får dom mingla runt med resten av gruppen och utsättas för dom olika normerna och fysiskt uppleva hur det är att inte tillhöra normen. Majoriteten av gruppen får på så sätt också känna på hur det är att tillhöra normen. Efteråt diskuterar man dom olika insikterna. *Hur kändes det att komma till den här mingelfesten och förhålla sig till de okända normerna? Hur upplevdes det att tillhöra normen? O.s.v.*

Med kulturens hjälp undersöker vi också begrepp som *status* och *härskartekniker*. Vi upplever att kulturen här är ett ovärderligt verktyg för att verkligen synliggöra och förstå olika gruppdynamiska processer. Istället för att enbart diskutera och föreläsa om begreppen och problematiken dom medför kan vi istället praktiskt på golvet experimentera med vad som faktiskt händer med en människas status och självkänsla om man utsätts för t.ex. härskartekniker.

Kulturens värde som läromedel ligger i att fysikaliserar något i grunden teoretiskt förhållningssätt. Kulturen som verktyg är också demokratiskt då alla kan se eller höra, och med sina egna kroppar och värderingar få uppleva ett begrepp eller en teori. Därigenom kan man i bästa fall få en insikt i hur, och varför, man bör iaktta och kanske förändra sitt förhållningssätt till sina medmänniskor - eftersom man själv har fått uppleva vad det innebär att vara i liknande situationer och vad de mekanismerna kan göra med ens självkänsla.